

Editörden / *Editorial*

Emeğe Saygı

Respect for Labor

Abstract

For almost the past thirty years, there has been an increase in the exploitation of human labor, especially in developed and developing nations, mostly due to rapid globalization. Turkish librarians and information providers believe that they have been impacted by this phenomenon. In order to solve the problem of pay inequity that exists among professionals in this sector, the President of the Turkish Librarian's Association (TLA), Ali Fuat Kartal, has appealed to the Turkish cabinet for assistance and has also placed his thoughts into writing as conveyed by the following editorial, which summarizes the injustices plaguing the Turkish system. This editorial also discusses the process involved in the creation of an open access archive for Turkish Librarianship Journal (TL); the entry of the TL into the DOAJ (Directory of Open Access Journals); the wealth of social media resources included on the TLA's website; and the need to respect the efforts of Turkish librarians and information providers.

Değerli okurlarımız,

Bilgi hizmetleri emekçileri olarak seksenli yılların başından itibaren dünyayı etkisine alan "küreselleşme" olgusunun günümüze kadar geçen süreçte ne getirip ne götürdüğünü düşünmeye en fazla gereksinim duyması gereken hizmet gruplarından olduğumuzu düşünüyoruz. Kapitalist ülkelerin dünyadaki etki ve kapsama alanını daha da genişleterek yalnız kapitalist değil globalist güç olmalarına olanak sağlayan küreselleşmeyle gelinen nokta, bu ülkelere olan bağımlılığın daha da artmasına neden

olmuştur. Kapitalist ülkelerin savurganlığı nedeniyle hızla azalan yeraltı kaynakları için kendi gelecek on yıllarını garantiye almak adına işgal edilen, parçalanan ülkeler, yıllarca bir arada yaşadıkten sonra birbirine düşman edilen halklar; bu sorunlardan dolayı insan hakları ve temel hizmetlerden yoksun ve eğitimsiz kalan yüzlerce yoksul ülke...

Kapitalist ülkelerde artan işgücü maliyetlerini azaltmak ve daha ucuza daha karlı mal üretmek için yoksul ülkelerdeki eğitimsiz işgücünün emeğinden yararlanmak küreselleşmenin belki de en acımasız sonuçlarından olmuştur. Çünkü bu yöntemle yoksul insanların emeği çalınmakta, kadim ifadeyle sömürülmektedir. Geçtiğimiz aylarda Bangladeş'te dünya çapındaki marka ürünleri üreten tekstil işçilerinin 23 ABD Doları olan aylıklarına zam istemeleri ve yeterli zam almayınca da ayaklanmaları nedeniyle ortaya çıkan kaos ortamı¹ akla gelince emek sömürüsünün ulaştığı noktanın vahşi globalizm olduğunu düşünüyoruz.

Değerli okurlarımız,

Dünyayı etkileyen bu olumsuz küresel iklimin doğal olarak dışında kalamayan ülkemizde, emeğin ne durumda olduğu, insanlarımızdan yetersiz maaşlarla ve zor koşullarda ağır işçilik beklendiği veya önemli bir bölümünün karın tokluğuna yaşamaya çalıştığını biliyoruz. Ürettikleri en önemli değer olan emeklerinin çalınması karşısında çaresiz durumda olan insanlarımızın önemli bir bölümünün eğitimsiz bırakılan geniş halk yığınları olduğunu da biliyoruz. Çalışma koşulları, ücretler arası dengesizlik ve sosyal statü açısından kendi içinde çelişkiler barındıran mesleğimiz de bu olumsuz iklimden payına düşeni fazlasıyla almaktadır.

Gelişmiş ülkelerin kapitalist/globalist güç olmalarını sağlayan en önemli özelliği, asırlar öncesine dayanan sömürge geleneği ve ardından geçirdikleri aydınlanma sürecini başlatan Rönesans ve Reform dönemleridir. Sanayi toplumuyla başlayan ve bilgi toplumuna ulaşan süreçte ise bilginin temel güç olduğu kabul edilerek, internetin yayılması ve sosyal medya araçlarıyla belki de post-modernizmin tanımlarını zorlayan bir süreç başlamıştır. Ucu açık olan bu süreçte eğitim oranı yüksek toplumların yönlendirici ve yönetici olduğu görülmektedir. Emeğini koruyan, saygı duyan ve

¹ 02.10.2010 tarihinde <http://www.internationala.org/index.php/isyan/sinif-savasimi/974-bangladede-sert-catmalar.html> adresinden erişilmiştir.

değerini tartışma konusu yapmayan toplumlar tarafından eğitime neden bu denli önem verildiğini anlamak da zor görünmemektedir.

Değerli okurlarımız,

Küreselleşmenin geriye gitmeyeceğini ve hızını arttırarak devam edeceğini biliyoruz. Bu bağlamda gelişmekte olan ve az gelişmiş ülkelerin, küreselleşmenin yıkıcı etkileri ile baş edebilmeleri için kendi işgüçlerine sahip çıkmaları ve emekçi yığınlarını eğitmeleri gerektiğini düşünüyoruz. Bu konudaki sorumluluğumuzun bilinciyle bilgi hizmetleri emekçileri olarak, yetersiz maddi ve manevi koşullarda yılmadan hizmet vermiş, vermeye devam etmekte olan siz değerli meslektaşlarımızı yürekten kutluyor, saygıyla selamlıyoruz. Bu doğrultuda meslektaşlarımızın maddi koşullarını düzeltecek, moral destek yaratacak teknik kadro düzenlemesi için uzun bir süredir çaba harcayan Genel Başkanımız Sayın Ali Fuat Kartal'ı da anmamız gerekiyor. Ülkemizin sıkıntılı ekonomik ortamında bu sürecin sonu hakkında öngöründe bulunmak zor görünse de meslektaşlarımızın özlük hakları için uzun süredir çalışan ve haklı haksız çok sayıda eleştiriyi göğüslemek zorunda kalan Sayın Genel Başkanımızın çabalarının, emeğe saygı açısından tarihteki yerini bulacağını düşünüyoruz.

Dünyanın en uzun soluklu mesleki ve bilimsel 30 süreli yayınından biri olan *Türk Kütüphaneciliği* dergisinin yaklaşık 60 yıllık arşivinin açık erişime sunulması çalışmaları Temmuz 2010'da tamamlandı ve siz meslektaşlarımızla paylaşıldı (<http://tk.kutuphaneci.org.tr>). Bu paylaşımın kısa süre sonra dergimizin *DOAJ* (Directory of Open Access Journals) kapsamında da listelenmeye başladı. Dergimizin giderek daha fazla veritabanı kapsamına ekleneceğini ümit ediyoruz. Bu vesile ile dergimizin açık arşiv çalışmalarını sabırla tamamlayan Yayın Kurulu üyemiz Çağdaş Çapkın'a özel teşekkürlerimizi sunarız. Yine Temmuz 2010'da Türk Kütüphaneciler Derneği'nin web sitesi yeniden yapılandırıldı (<http://www.kutuphaneciorg.tr>). Çağdaş bir bakış açısı ile tasarlanan ve sosyal medya olanakları ile desteklenen TKD yeni web sitesinin sürekli gelişmesi ve hep güncel kalabilmesi için meslektaşlarımızın ilgi ve desteğine eskisinden daha fazla gereksinim duymaktayız. Dernek web sitesinin yeniden yapılandırılması için oluşturulan koordinasyon kurulunda çalışan genç meslektaşlarımız Çağdaş Çapkın'a, Gizem Gültekin'e, Rahmi Akkılık'a, Reşit Sarıgül'e ve bu süreçte emeği geçen herkese teşekkür ederiz. Yine bu süreçte gerek dergimiz gerekse web

sitemiz için gereksinim duyulan Türkçe ve İngilizce evirileri başarıyla tamamlayan çevirmen dostlarımız Ece Dündar'a ve Zeynep Tuba Sungur'a iten teşekkürlerimizi sunarız.

Emeğe saygının ne çıkarılması açısından oldukça verimli çalışmaların sonuçlandırıldığı bu dönemde gerçekleştirilen bir diğer önemli çalışma da derneğimiz tarafından 1996 yılında hazırlanan TKD Mesleki Etik İlkeleri'nin yenilenmesidir. TKD Etik Grubu tarafından uzun soluklu ve mesleğimizin her katmanı ile yapılan paylaşım sürecinde gözden geçirilen ve 2 Nisan 2010 tarihinde son şekli verilerek yenilenen TKD Mesleki Etik İlkeleri'nin emeğe saygı ve emeğin eğitimi için yol gösterici bir niteliği olduğunu düşünüyor ve meslektaşlarımızın sahip çıkmasını bekliyoruz. Bu vesile ile TKD Etik Grubu'nun Başkanı Mehmet Toplu'ya, yeleri Semra Atın'a, Fatoş Subaşoğlu'na, Bülent Yılmaz'a, Selma Aslan'a, Kamil mleki'ye, Tülay Erduran'a ve Ali Fuat Kartal'a iten teşekkürlerimizi sunuyoruz. Ayrıca Etik ilkelerinin Türkçe ve İngilizce versiyonlarını elinizde bulunan sayıda yayımlayarak literatüre de kazandırmanın mutluluğu içinde olduğumuzu belirtmek istiyoruz.

Değerli okurlarımız,

lke gündeminin oldukça yoğun geçtiği bir yaz mevsiminden sonra daha da yoğun geçeceğe benzeyen sonbahara başladığımız bu dönemde, elinizde bulunan sayımızın her bölümünde birbirinden ilginç bir seçki ile karşınızdayız. Elinizdeki sayıda yer alan "Sıra dışı Okurlar" başlıklı makaleye esin kaynağı olan belgesel filmin DVD versiyonu da Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü tarafından dağıtımı yapılan kütüphane ve bilgi merkezlerinin dışında kalan abonelerimize dağıtılacaktır. Bu sayımızla birlikte Yayın Kurulumuza katılan Kültür ve Turizm Uzmanı şenol Karadeniz ile daha da gçlendiğimizin müjdesini vermek isteriz. Dergimizi okuyarak, inceleyerek yapıcı yorum ve eleştirilerinizi özellikle Dernek Bloğumuz üzerinden bizlerle paylaşmanızı bekliyor, emeğe saygıyı ilke edinen ve emeğin eğitiminden ödün vermeyen güçlü bir mesleki bütünlüğe sahip olma ümidiyle hepinizi saygıyla selamlıyoruz,

Yaklaşmakta olan kış mevsimini sağlık ve esenlik içinde geçirmenizi, başarılı çalışmalarınızın da devamını diliyoruz.

M. Tayfun Glle

Türk Kütüphaneciler Derneği Mesleki Etik İlkeleri

TKD Mesleki Etik İlkeleri, bilgi hizmetleri alanında çalışanların uyması gereken norm, kural ve davranışları belirler. İlkeler, bu alanda çalışanlara sorumlulukları konusunda rehberlik eder ve yardımcı olur. Bilgi hizmetleri alanında çalışanlar;

1. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi ve diğer uluslararası sözleşmelerle, TKD Düşünce Özgürlüğü Bildirgesi'nde yer alan bilgi erişim hakkını, toplumun tüm bireyleri için savunur ve gereklerini yerine getirmeye çalışır.
2. Düşün ve sanat ürünlerine yönelik sansüre karşı çıkar ve düşünce özgürlüğünü savunurlar.
3. Kullanıcılara hiçbir ayırım gözetmeksizin eşit davranırlar.
4. Mesleki politika ve standartların geliştirilmesinde ve uygulanmasında etkin çaba harcarlar.
5. Doğru ve yeterli bilgiyi zamanında sunarak, görevini mesleğe değer katacak biçimde gerçekleştirirler.
6. Telif haklarına saygı duyar ve bu hakları korurlar.
7. Kullanıcıların yaptığı araştırmaların, ödünç aldığı ve/veya yararlandıkları bilgi kaynaklarının neler olduğunun gizliliğini garanti eder, onların kişisel bilgilerini yasal gereklilik dışında kimseyle paylaşmazlar.
8. Nesnel verilere dayanmayan, haksız karalamalarla meslek elemanlarının, genel olarak meslek grubunun ya da bir bilgi merkezinin saygınlığını zedeleyecek söylem ve davranışlarda bulunmazlar.
9. Mesleki görev ve sorumluluklarını yerine getirirken kişisel çıkar sağlamazlar.
10. Mesleki işbirliği ve dayanışmaya özen gösterirler.
11. Mesleki gelişimleri konusunda duyarlı davranır, kendilerini bu açıdan sürekli olarak geliştirir ve bunu hizmetlerine yansıtırlar.
12. Mesleki ve yönetsel ilişkilerinde adil ve dürüst davranırlar.

Yukarıda belirtilen ve 02/04/2010 tarihinde kabul edilen ilkeler, 1996 yılında hazırlanıp yürürlüğe konulan Mesleki Etik İlkelerin gözden geçirilmiş biçimidir.

Turkish Librarians Association Code of Ethics

Turkish Librarians Association Code of Ethics defines norms, rules and conduct, information workers should adopt. It sets guidelines for those who work in information services about their responsibilities. Information workers:

1. Defend the right to access information for every individual in the society which is a requisite of the Universal Declaration of Human Rights, other relevant international documents, and TLA Statement of Freedom of Opinion; and endeavour to fulfill the requirements of this right,
2. Reject censorship of intellectual and artistic products and are committed to intellectual freedom,
3. Treat users equally without discrimination,
4. Endeavour for the development of professional policies and standards and uphold them in the delivery of services,
5. Providing the correct information at the right time, accomplish a performance which adds value to the profession,
6. Respect intellectual property rights and protect them,
7. Safeguard privacy of users as regards to information sources used and materials borrowed, and do not disclose personal data with the exception of legal obligations,
8. Do not defame a colleague, information workers in general or an institution based on speculation or unfair accusations,
9. Do not draw personal profit from their position while performing their duties,
10. Are keen to foster professional cooperation and solidarity,
11. Strive for professional development by continually updating and enhancing their knowledge and skills and reflect this to the services they offer,
12. Act with integrity and fairness in professional and administrative relationships.

The above principles adopted on 04.02.2010 are a revised form of the Code of Ethics prepared and put into effect in 1996.

Translated by Selma ASLAN